

## מבצע "אסקורט" - 7-8 לספטמבר 1969

בעיצומה של מלחמת ההתשה הוחלט בצה"ל להפתיע את המצרים ולתקוף במפרץ סואץ. התכנית הייתה להנחית דרך הים טנקים בעורף האויב ולהכות בו באמצעותם. בחיל הים נערכו למבצע ההנחתה באמצעות הנט"קים שהיו ערוכים בשארם א-שייח אלא שנוכחותם של סט"רים מצריים באזור הפעולה סיכנה את הנטק"ים. הוחלט לטפל תחילה בסט"רים ולנטרל את האיום. המשימה הטלה על שייטת 13, הכלים שנבחרו היו 'חזירים'. הכוונה הייתה ששמונה צוללים מובלים ע"ג חזירים יתקפו וידביקו מוקשים לסט"רים המצריים. שתי סירות ברטרם ושתי סירות גומי הוקצו לליווי החזירים והכוונתם בקטע הדרך הקרוב לחוף סיני. הכוח יצא לדרכו ב 5 לספטמבר אך לא זיהה מטרות, ב 7 לספטמבר יצא הכוח בשנית.

החזירים הפליגו בצורה על מיימית ולידם סירות הליווי עד לנקודת פיצול מתוכננת – משם היו החזירים אמורים להמשיך עצמאית, באופן מפתיע היה הים שקט במיוחד והחזירים נצפו היטב במכ"ם החופי של חיל הים ולכן הורה החפ"ק לחזירים לעבור לתנועה ב'ציפה מינימלית', למרות הקושי הכרוך במעבר טווח כה גדול בצורה שכזאת הגיעו החזירים אל היעד. צוות חזיר מס' 4 גילה את הסט"רים המצריים, כשהם עוגנים יחד, מעט דרומה למיכלית שעסקה בפריקה. חזיר מספר 3 הגיע לאחר מספר דקות. הלוחמים הנחיתו את החזירים על הקרקעית, מתחת למטרות, עלו והדביקו מוקשים לקוערי הספינות. אחר כך ושבחו לחזירים, התנתקו מהקרקע והתחילו את דרכם חזרה. חזיר מס' 4 הגיע ראשון והתקבל בקריאות שמחה אך חזיר מספר 3 בושש לחזור. בחזיר אירע פיצוץ (תקלה טכנית) 3 לוחמים נפצעו קשה ואילו הלוחם הרביעי רס"ל אריה יצחק נפגע באורח קל. מכשיר הקשר ניזוק ול'אריו' לא נותרה ברירה אלא לגרור את חבריו בשחייה לכיוון החוף הישראלי מרחק מיילים רבים. עם אור ראשון התגלו הלוחמים ע"י המסוק שנשלח לחלצם, שלושת הפצועים כבר היו ללא רוח חיים ורק 'אריו' נותר לספר את הסיפור.

זמן קצר לאחר הדבקת המוקשים יצאו הסט"רים המצריים לסיור. בשעה 03:10 התפוצצה אחת הספינות. הספינה השניה התקרבה בכדי לסייע והתפוצצה אף היא.

המבצע הצליח, הסט"רים הושמדו ודרכם של הנטק"ים הייתה בטוחה עתה, על ההצלחה העיב אסון נפילתם של שלושת הלוחמים.



**חזיר**

## מלחמת ההתשה- מבצע "רביב"

**8-9 לספטמבר 1969**

לאחר שהוסר איום הטרפדות באזור יצאו 3 הנט"קים אל היעד. על כל נט"ק הועמסו 2 טנקים ונגמ"ש אחד, הכוח נע באבטחת סירות "ברטראם" של חיל הים. בנתיים השתלט כוח של שייטת 13 בחשאיות על חוף הנחיתה וסימנו עבור הנטקים.

על הכוח הימי פיקד מפקד זי"ס, סא"ל זאב אלמוג, ועל הכוח הפושט-היבשתי פיקד סא"ל ברוך "פינקו" הראל. הנט"קים הגיעו אל חוף הנחיתה ופרקו במהירות את הטנקים והנגמ"שים, היו אלה טנקי שלל הצבועים בצבעי ההסוואה של המצרים לצורך הטעייה ובלבול. הכוח נע 50 ק"מ בחוף המצרי ותקף נקודות משמר, מחנות צבא, תחנות מכ"ם וכלי רכב צבאיים. בתום הפעולה, לאחר 10 שעות, פונה הכוח בחזרה לשטח ישראל בנט"קים. לאויב המצרי היו כ- 150 הרוגים, לרבות קצין בדרגת אלוף. כ- 70 כלי רכב מצרים נפגעו, שלושה נגמ"שים, שבע נקודות משמר, 27 עמודי טלפון ומכ"ם בראס אבו דרג' ומחנה זעפרנה. בעת הפשיטה תקף חיל האוויר סוללות נ"מ באזור. פעולת "רביב" גרמה לזעזוע במצרים. כעבור מספר ימים לקה נשיא מצרים, ג'מאל עבד אל נאצר, בהתקף לב, ואף הדיח מיד את הרמטכ"ל ואת מפקד חיל-הים שלו. באוקטובר הופיעה כתבה בעיתון המצרי "אל-אהראם" על הנחתת שישה טנקים אמפיביים במסגרת מה שכונה "כיבוש מצרים". היה זה מבצע קלאסי במסגרתו פעלו כלים משלושת זרועות צה"ל. על המבצע אמר אז ראש אג"ם, האלוף עזר וויצמן "...היה זה מבצע חוצפני בצורה בלתי רגילה, ומכל מקום – חוצפני יותר מכל מבצע אחר שצה"ל אי פעם עשה. הוא היה מחוצף בים, מחוצף ביבשה ומחוצף באוויר..." חשוב להדגיש כי אין לראות מבצע זה כפשיטת שריון רגילה, אלא כמבצע משולב בו גדולה התלות של הכוח היבשתי בפעולות של הזרוע הימית בכל שלביו: השמדת הסט"רים, הכנת החוף לתפיסתו, הובלת הכוח והחזרתו בשלום. מבצעים מסוג זה נעשו שנים אחר כך במלחמת "שלום הגליל", כאשר חיל-הים יישם לקחים שהופקו במבצע "רביב".



הנחיתה בחוף המצרי